

APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTAS PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

Biudžetinė įstaiga, Smolensko g. 15, 03201 Vilnius
 tel. (8 5) 216 3385, el. p. info@aad.am.lt, http://www.aad.lrv.lt
 Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 304766622

AB „Grigeo Klaipėda“	2021-03-	Nr.
Nemuno g. 2, Klaipėda	į 2021-03-02	Nr. SK/2021-28
el. p. info.klaipeda@grigeo.lt		

Kopija
 Klaipėdos apygardos prokuratūros
 Klaipėdos apylinkės prokuratūros
 prokurorei Ginai Skersinskytei,
 Vilties g. 12, 92231 Klaipėda
 el. p. gina.skersinskyte@prokuraturos.lt

DĖL ATSAKYO PATEIKIMO

Aplinkos apsaugos departamente prie Aplinkos ministerijos (toliau – Departamentas) 2021 m. kovo 2 d. gautas AB „Grigeo Klaipėda“ (toliau – Bendrovė) raštas Nr. SK/2021-28 „Dėl Aplinkos apsaugos departamento 2021-01-29 ir 2021-02-02 raštų, juose pateiktų išaiškinimų, susijusių su gamtai padarytos žalos apskaičiavimo metodika, (ne)vertintais kriterijais, aplinkos atkūrimo priemonių taikymo proceso sustabdymo“ (toliau – Raštas).

Bendrovė Rašte nurodo, kad Departamentas turėjo pareigą atsakyti į Bendrovės 2020 m. lapkričio 17 d. raštą, kuriuo pateikta TIG Environmental ekspertų ataskaita ir motyvuotai paaiškinti, dėl kokių priežasčių šioje ataskaitoje pateiktų duomenų ir dokumentų ekspertinė analizė bei jos pagrindu padarytos išvados yra nepriimtini. Taip pat prašo: 1) pateikti Bendrovės veiksmais padaryto neigiamo poveikio aplinkai (Kuršių marioms) reikšmingumo įvertinimą, duomenis apie Bendrovės veiksmais padarytos žalos faktą bei mastą ir priežastinį ryšį tarp nustatyto reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai bei Bendrovės veiksmų; 2) pateikti informaciją apie tai, kokiam konkrečiam gamtos elementui Bendrovės veiksmais buvo padarytas reikšmingas neigiamas poveikis, kokia buvo šio gamtos elemento pirminė būklė 2012 m. sausio 1 d. ir kokio tikslo turi būti siekiama aplinkos atkūrimo priemonėmis; 3) pateikti informaciją apie tai, dėl kokių priežasčių ir kokio atsakingo asmens sprendimu iki šiol nėra priimtas privalomasis nurodymas Bendrovei dėl aplinkos priemonių plano taikymo; 4) per 20 darbo dienų nuo šio rašto gavimo priimti privalomąjį nurodymą Bendrovei dėl aplinkos atkūrimo priemonių plano taikymo; 5) priėmus privalomąjį nurodymą dėl aplinkos atkūrimo priemonių taikymo, atsiimti ikiteisminiame tyrime Nr. 04-2-00154-19 pareikštą civilinį ieškinį.

Departamentas, išnagrinėjęs Rašte pateiktą informaciją, pažymi, kad į Bendrovės keliamus iš esmės tapačius klausimus jau yra motyvuotai atsakęs 2021 m. sausio 29 d. raštu Nr. (3)-AD5-1564.

Jame Departamentas detaliai paaiškino visas aplinkybes dėl Aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. 471 „Dėl Aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika) ir Direktyvos 2004/35/EB dėl Bendrovės 2020 m. lapkričio 17 d. raštu pateiktos TIG TIG Environmental ekspertų ataskaitoje pateiktų duomenų ir dokumentų ekspertinės analizės.

Departamentas taip pat informavo Bendrovę, kad 2020 m. vasario 10 d. raštu Nr. (5.3)-AD5-2025 „Dėl neigiamo poveikio aplinkai reikšmingumo įvertinimo“ kreipėsi į Aplinkos apsaugos agentūrą (toliau – Agentūra), kaip į kompetentingą instituciją. Agentūra, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. D1-228 patvirtinto Aplinkos atkūrimo priemonių parinkimo bei išankstinio pritarimo gavimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 9¹, 9^{1.1}, 9^{1.1.1}, 9^{1.2} papunkčiais atlikto paviršinio vandens telkinio – Kuršių marių, ekologinės būklės ar ekologinio potencialo bei cheminės būklės pablogėjimo įvertinimą pagal Paviršinių vandens telkinių būklės nustatymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. D1-210, siekiant atlikti Bendrovės vykdytos neteisėtos veiklos, kai buvo išleidžiamos nevalytos gamybinės nuotekos į AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų išleidimo kolektorių, per kurį šios nuotekos pateko į Kuršių marias, neigiamo poveikio aplinkai bei kitiems aplinkos komponentams reikšmingumo įvertinimą, bei, pagal vykdomą valstybinį aplinkos monitoringą ir kitus atliekamus aplinkos elementų tyrimus, pateikė informaciją ir išvadas, kurios gali būti reikšmingos aplinkos atkūrimo priemonių nustatymui.

Agentūra 2020 m. gegužės 11 d. raštu Nr. (31)-A4E-3859 „Dėl neigiamo poveikio aplinkai įvertinimo“ Departamentui pateikė Kuršių marių Klaipėdos sąsiaurio ekologinio potencialo ir cheminės būklės įvertinimą dėl Bendrovės vykdytos neteisėtos veiklos, kuriame pateiktos išvados: 1) Klaipėdos sąsiaurio ekologinė būklė suprastėjo per vieną klasę 2017-2019 metais 3B ir dvejose monitoringo vietose; 2) Klaipėdos sąsiauryje nustatyta bendrojo azoto koncentracijos augimo tendencija 2012-2019 metais; 3) neigiamas poveikis dėl nelegaliai išleistų Bendrovės organinių medžiagų pagal BDS₇ bendrojo azoto ir bendrojo fosforo kiekių paviršiniam vandens telkiniui laikomas reikšmingu; 4) į aplinką išleistos organinės ir biogeninės medžiagos iš ekosistemos savaime beveik nepasišalina ir nuolat dalyvauja ekosistemos medžiagų apykaitos cikle; 5) visiško aplinkos būklės atkūrimo galimybės labai ribotos ir galimos tik taikant brangiai kainuojančias technines priemones ir net jas pritaikius Kuršių marių ir Baltijos jūros būklė galėtų pagerėti per ilgą laikotarpį dėl lėto ekosistemos atsako. Bendrovės eilę metų išleidžiamos netinkamai išvalytos nuotekos prisideda prie bendros taršos apkrovos ir eutrofikacijos Klaipėdos sąsiauryje bei Baltijos jūroje didėjimo ir dar labiau toliau nuo iškeltų ir nustatytų valstybei tikslų, kad neigiamas poveikis dėl nelegaliai išleistų Bendrovės organinių medžiagų pagal BDS₇, bendrojo azoto ir bendrojo fosforo kiekių paviršiniam vandens telkiniui laikomas reikšmingu.

Iš Lietuvos Respublikos Konstitucijos 54 straipsnio valstybei kyla priedermė nustatyti tokią teisinį reguliavimą ir veikti taip, kad būtų apsaugota natūrali gamtinė aplinka, atskiri jos objektai, kad būtų užtikrintas racionalus gamtos išteklių naudojimas, jų atkūrimas bei gausinimas. Tam tikslui sukurtas ir turi deramai funkcionuoti atitinkamas teisinis reguliavimas. Iš Konstitucijos 54 straipsnio kyla pareigos ir visiems Lietuvos Respublikos teritorijoje esantiems asmenims: jie privalo susilaikyti nuo tokių veiksmų, kuriais būtų daroma žala žemei, jos gelmėms, vandeniui, orui, augalijai ir gyvūnijai (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2005 m. gegužės 13 d. nutarimas). Taigi, aukščiau nurodytose Konstitucijos normose ne tik įtvirtintas aplinkos apsaugos principas – visi juridiniai ir fiziniai asmenys turi susilaikyti nuo tokių veiksmų, kuriais būtų daroma žala aplinkai (taip pat ir joje gyvenantiems žmonėms), bet ir suponuojamos teisinio poveikio priemonių taikymo prielaidos, subjektams nesilaikant nustatytų imperatyvų.

Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 34 straipsnio 2 dalį ūkio subjektams taikoma civilinė atsakomybė, neatsižvelgiant į jų kaltę, už bet kokią žalą aplinkai arba realią jos grėsmę, atsiradusią dėl jų ūkinės veiklos, išskyrus šiame įstatyme numatytus atvejus. Įstatymų leidėjas, įtvirtindamas gamtos išteklių naudotojų ir ūkio subjektų pareigą imtis visų priemonių, kad žalos aplinkai būtų išvengta, o ją padarius, įpareigoja atkurti aplinkos būklę iki pirminės būklės, buvusios iki žalos aplinkai atsiradimo, ir atlyginti visus nuostolius¹.

Departamentas informavo Bendrovę ir Klaipėdos apygardos Klaipėdos apylinkės prokuratūrą, kad vadovaudamasis Tvarkos aprašo 29 punkte nustatyta tvarka ir atsižvelgiant į Agentūros pateiktas išvadas paprašė Bendrovės pateikti aplinkos atkūrimo priemonių planą dėl pirminio, papildomo ir kompensuojamojo aplinkos atkūrimo priemonių panaudojimo (2020 m. birželio 26 d. raštas Nr. (5.3)-AD5-9997). Plane buvo prašoma numatyti aplinkos atkūrimo priemones, priemonių vykdymo darbus bei jų vykdymo terminus, atsakingus asmenis ir kitus, ūkio subjekto manymu, reikšmingus duomenis. Departamentas 2020 m. gruodžio 15 d. raštu Nr. (5.3)-AD5-22385 „Dėl informacijos suteikimo“ pakartotinai paprašė Bendrovės pristatyti konkrečias priemones, pateikti kiekvienos priemonės efektyvumą gerinant Kuršių marių būklę su pagrįstais (aprašytas mokslinėje literatūroje ar šalių ataskaitose apie taikytas priemones ir jų efektyvumą) ir išmatuojamais (pagal fizinius-cheminius ir biologinius būklės vertinimo kriterijus) dydžiais ir nurodant laiką, kada bus pasiektas Kuršių marių būklės pagerėjimas, įgyvendinant priemones. Pateikti priemonių įgyvendinimo trukmę ir grafiką bei priemonių įgyvendinimo kaštus.

Atsižvelgiant į Tvarkos aprašo nuostatas², teikiant aplinkos atkūrimo priemonių planą, turi būti nurodytos aplinkos atkūrimo priemonės (-ė), numatyti darbai bei jų vykdymo terminai ir kiti reikšmingi duomenys, numatyta priemonių įgyvendinimo trukmė ir grafikas bei priemonių įgyvendinimo kaštai. Tuo tarpu pagal 2020 m. lapkričio 17 d. Bendrovės rašte pateiktą informaciją, nurodytos priemonės pagrįsto ir aiškaus aplinkos atkūrimo priemonių plano gerinti paviršinio vandens telkinio – Kuršių marių – ekologinei būklei nenumato, nors išleistos nevalytos gamybinės nuotekos užteršė kaip tik šį vandens telkinį. Bendrovės rašte minimos priemonės neatspindi jų poveikio/sąsajos ir efektyvumo Kuršių marių ekologinei būklei, laikotarpio/termino, per kurį Bendrovė planuoja pagerinti aplinkos, kuriai padaryta žala, būklę ateities perspektyvoje, per kiek laiko ketinama priemones įgyvendinti, nei kokie bus to kaštai, kurioje teritorijoje ketinama priemones diegti, nei kuria konkrečia priemone, kurį aplinkos komponentą ketina atkurti (aplinkos oras, žemės paviršius ir gilesni jos sluoksniai arba vandens telkinys), kas tų neįvardytų komponentų savininkas (fizinis asmuo, juridinis asmuo arba valstybė).

Departamentas ne kartą sudarė galimybę Bendrovei tikslinti priemones (2021 m. sausio 29 d. raštu Nr. (3)-AD5-1564): buvo paprašyta pateikti kiekvienos priemonės efektyvumą gerinant Kuršių marių būklę su pagrįstais (aprašytas mokslinėje literatūroje ar šalių ataskaitose apie taikytas

---

¹ Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 32 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad padariusieji žalos aplinkai asmenys taip pat privalo aplinkos ministro nustatytais atvejais atkurti aplinkos būklę, taikydami aplinkos atkūrimo priemones aplinkos ministro nustatyta tvarka. Tais atvejais, kai žala aplinkai šio įstatymo nustatyta tvarka pripažįstama žala, darančia reikšmingą neigiamą poveikį aplinkai (išskyrus reikšmingą neigiamą poveikį žemei), šią žalą aplinkai padarę asmenys privalo atkurti aplinkos būklę iki pirminės būklės, taikydami aplinkos atkūrimo priemones aplinkos ministro nustatyta tvarka. <...> Pirminė būklė nustatoma pagal turimą informaciją apie geriausią aplinkos būklę, kuri buvo žalos aplinkai padarymo metu ir kuri būtų buvusi, jeigu žala aplinkai nebūtų padaryta.

² Tvarkos aprašo 11 p. aplinkos atkūrimo tikslai: 11.1. pirminio aplinkos atkūrimo – atkurti pažeistų aplinkos elementų ir (arba) funkcijų (savybių) pirminę būklę; 11.2. papildomo aplinkos atkūrimo – atkurti tokių patį aplinkos elementų ir (arba) funkcijų (savybių) lygį, jei reikia ir alternatyvioje vietovėje, panašų į tą, kuris būtų atkurtas, jei būtų buvusi sugrąžinta pažeistos vietovės pirminė būklė; 11.3. kompensuojamojo aplinkos atkūrimo – kompensuoti aplinkos elementų ir (arba) funkcijų (savybių) laikinus (tarpinius) nuostolius iki tokių aplinkos elementų ir funkcijų (savybių) atkūrimo.

priemonės ir jų efektyvumą) ir išmatuojamais (pagal fizinius-cheminius ir biologinius būklės vertinimo kriterijus) dydžiais bei nurodant laiką, kada, įgyvendinus priemones, bus pasiektas Kuršių marių būklės pagerėjimas (2020 m. gruodžio 15 d. raštu Nr. (5.3)-AD5-22385); taip pat suteikta galimybė pristatyti užsienio ekspertų TIG Environmental 2020 m. spalio 28d. ataskaitą „Žalos Kuršių marių aplinkai vertinimas“; buvo organizuoti papildomi aptarimai, pasitelkti Agentūros, Aplinkos ministerijos specialistai, mokslininkai, kurie dalyvavo išklausančią Bendrovės pristatymus, Bendrovei užtikrinant galimybę išsamiau pristatyti savo rašte išdėstytų siūlymų esmę. Tačiau nei Bendrovės 2020 m. lapkričio 17 d. rašte, kuriuo pateikta TIG Environmental ekspertų ataskaita, nei posėdžių metu nebuvo išgirsti atsakymai/pagrįsta informacija iš esmės nei į vieną iš Tvarkos aprašo 18 punkte nurodytą priemonių vertinimo kriterijų.³

Pažymėtina, kad pagal Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo⁴ nuostatas bei bendruosius viešojo administravimo principus, pareigūno įpareigojimas (privalomasis nurodymas) fiziniam ar juridiniam asmeniui turi būti ne tik teisėtas, bet ir realiai įvykdomas. Bendrovė iki šiol Departamentui nėra pateikusi jokių konkrečių aplinkos atkūrimo priemonių gerinti paviršinio vandens telkinio – Kuršių marių – ekologinei būklei. Departamentui iš Bendrovės negavus informacijos, kaip kiekviena iš planuojamų numatomų priemonių darytų įtaką visuomenės sveikatai ir saugumui, taip pat nepateikus informacijos apie priemonių įgyvendinimo kaštus, priemonių sėkmės tikimybę, apie tai, kaip priemonės padės išvengti žalos ateityje, ir žalos, kurią gali sukelti minėtos priemonės įgyvendinimas, kaip priemonės yra naudingos aplinkos elemento ir (arba) funkcijų kiekvienam komponentui, kaip pagal kiekvieną priemonę atsižvelgiama į atitinkamas socialines, ekonomines ir kultūrinės problemas ir kitus vietovei būdingus atitinkamus veiksnius, apie laikotarpį, per kurį bus faktiškai atkurta pažeista aplinka, kiek priemonė padeda atkurti vietovę, kuriai padaryta žala, geografinį ryšį su pažeista vietove, vadovaujantis Tvarkos aprašo 18 punkto nuostatomis nėra pagrindo privalomuoju nurodymu tvirtinti TIG Environmental 2020 m. spalio 28 d. ataskaitą „Žalos Kuršių marių aplinkai vertinimas“ kaip aplinkos atkūrimo priemonių planą. Pabrėžtina, kad aplinkos atkūrimo priemonių svarstymas būtų atnaujintas, Bendrovei pateikus Tvarkos aprašo reikalavimus atitinkančias priemones.

Kaip jau ne kartą minėta, kad dėl Bendrovės neteisėtos ūkinės veiklos padarytas reikšmingas neigiamas poveikis Kuršių marių ekosistemai liudija Agentūros atlikto paviršinio vandens telkinio – Kuršių marių – ekologinės būklės ar ekologinio potencialo bei cheminės būklės pablogėjimo įvertinimas, kuriuo abejoti Departamentas neturi teisinio pagrindo. Agentūra nurodė, kad 2012–2019 m. Klaipėdos sąsiauryje nustatyta bendrojo azoto koncentracijos augimo tendencija, 2017–2019 m. Klaipėdos sąsiaurio ekologinė būklė suprastėjo per vieną klasę 3B ir dvejose monitoringo

³ Tvarkos aprašo 18 p. aplinkos atkūrimo priemonės, pagrįstos naudojant geriausias turimas priemones, vertinamos pagal tokius kriterijus:

- 18.1. priemonės įtaką visuomenės sveikatai ir saugumui;
- 18.2. priemonės įgyvendinimo kaštus;
- 18.3. priemonės sėkmės tikimybę;
- 18.4. kaip priemonė padės išvengti žalos ateityje ir žalos, kurią gali sukelti minėtos priemonės įgyvendinimas;
- 18.5. kaip priemonė yra naudinga aplinkos elemento ir (arba) funkcijų kiekvienam komponentui;
- 18.6. kaip pagal kiekvieną priemonę atsižvelgiama į atitinkamas socialines, ekonomines ir kultūrinės problemas ir kitus vietovei būdingus atitinkamus veiksnius;
- 18.7. laikotarpį, per kurį bus faktiškai atkurta pažeista aplinka;
- 18.8. kiek priemonė padeda atkurti vietovę, kuriai padaryta žala;
- 18.9. geografinį ryšį su pažeista vietove.

⁴ Pagal Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 6 punktą, kai esant žalai aplinkai nevykdomos ar netinkamai vykdomos aplinkos atkūrimo priemonės, duodamas privalomasis nurodymas vykdyti ar tinkamai vykdyti aplinkos atkūrimo priemones;

vietose; neigiamas poveikis dėl nelegaliai išleistų Bendrovės organinių medžiagų pagal BDS₇, bendrojo azoto ir bendrojo fosforo kiekių paviršiniam vandens telkiniui laikomas reikšmingu. Agentūra nurodė, kad į aplinką išleistos organinės ir biogeninės medžiagos iš ekosistemos savaime beveik nepasišalina ir nuolat dalyvauja ekosistemos medžiagų apykaitos cikle, visiško aplinkos būklės atkūrimo galimybės labai ribotos ir galimos tik taikant brangiai kainuojančias technines priemones ir net jas pritaikius, Kuršių marių ir Baltijos jūros būklė galėtų pagerėti tik per ilgą laikotarpį dėl lėto ekosistemos atsako, o Bendrovės daug metų neteisėtai išleidžiamos netinkamai išvalytos nuotekos prisideda prie bendros taršos apkrovos ir eutrofikacijos Klaipėdos sąsiauryje ir Baltijos jūroje didėjimo ir dar labiau tolina nuo iškeltų ir nustatytų valstybei tikslų.

Tačiau Bendrovė vis akcentuoja, kad žala gamtai nepadaryta – toks požiūris nesuderinamas su Departamento pozicija, aplinkos apsaugos, teisingumo, protingumo, visiško nuostolių atlyginimo principais ((*restitutio in integrum*), Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003 m. spalio 29 d. nutarimas, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.263 straipsnis).

Sprendžiant klausimą, ar yra padaryta žala aplinkai, vadovaujantis Aplinkos apsaugos įstatymo 32 straipsnio nuostatomis, atliekamas tyrimas, siekiant nustatyti vieną iš šių elementų: neigiamą gamtos elementų pokytį arba šių elementų funkcijų, turimų savybių, naudingų aplinkai ar žmonėms, pablogėjimą. Agentūra, kaip kompetentinga institucija, atlikusi paviršinio vandens telkinio – Kuršių marių – ekologinės būklės ar ekologinio potencialo bei cheminės būklės pablogėjimo įvertinimą, priėmė išvadą, kad dėl Bendrovės vykdytos neteisėtos veiklos paviršinio vandens telkiniui – Kuršių marioms – padarytas reikšmingas neigiamas poveikis.

Vadovaujantis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika, kai žala padaroma aplinkai, tokia žala apskaičiuojama ir atlyginama specialiuųjų teisės aktų nustatyta tvarka.⁵ Šiuo atveju vandens telkiniui padarytai žalai apskaičiuoti taikytina minėta Metodika.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, aiškindamas aplinkos apsaugos teisinį reguliavimą, konstatavo, kad užtikrinti natūralios gamtinės aplinkos, gyvūnijos ir augalijos apsaugą bei gamtos išteklių racionalų naudojimą ir gausinimą yra viešasis interesas, kurį garantuoti yra valstybės konstitucinė priedermė (pvz., Konstitucinio Teismo 2005 m. gegužės 13 d. nutarimas). Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, laikydamasis pozicijos, kad viešasis interesas kiekvienoje byloje turi būti nustatomas konkrečiai situacijai (ad hoc), sprenddamas žalos, padarytos gamtai, atlyginimo klausimą, taip pat pažymėjo, kad aplinkos apsauga ir gamtai padarytos žalos atlyginimas neabejotinai yra viešasis interesas (kasacinė nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-165/2010).

Taigi, užteršus aplinką ar kitaip pažeidus aplinkos apsaugos teisės normas, pradeda veikti teisinės atsakomybės mechanizmas. Atsižvelgiant į tai, koks aplinkosaugos pažeidimas buvo padarytas, tiek fiziniams asmenims, tiek juridiniams asmenims atitinkamai kyla konkreti atsakomybė, t. y., administracinė arba baudžiamoji. O žalos atlyginimo santykiai paprastai atsiranda kartu su viena iš atsakomybės rūšių, kadangi ji dažniausiai yra neišvengiama aplinkos apsaugos taisyklių pažeidimo pasekmė. Su žala gamtai, be kita ko, siejamas ir veikos pavojingumo lygis, nuo kurio priklauso administracinės ir baudžiamosios atsakomybės atribojimas.

Klaipėdos apygardos prokuratūros Klaipėdos apylinkės prokuratūroje Bendrovės atžvilgiu atliekamas ikiteisminis tyrimas baudžiamojoje byloje Nr. 04-2-00154-19 pagal požymius nusikalstamų veikų, numatytų Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 270 straipsnio 2 dalyje ir 300 straipsnio 3 dalyje.

Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 109 straipsnyje numatyta, kad asmuo, dėl nusikalstamos veikos patyręs turtinės ar neturtinės žalos, turi teisę baudžiamajame procese pareikšti įtariamajam ar kaltinamajam arba už įtariamojo ar kaltinamojo veikas materialiai

---

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. sausio 24 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-125/2014

atsakingiems asmenims civilinį ieškinį, kuris nagrinėjamas kartu su baudžiamąja byla, o kai civilinis ieškinys pareikštas ikiteisminio tyrimo metu, ikiteisminio tyrimo metu turi būti surinkti duomenys, patvirtinantys pareikšto civilinio ieškinio pagrindą ir dydį.

Pažymėtina, jog nustatyti tokio objekto, kaip gamtinės aplinkos, šiuo atveju, paviršinio vandens telkiniui – Kuršių marioms – padaryto neigiamo poveikio ekonominę vertę yra sunku. Dėl to įstatymo leidėjas pagal Aplinkos apsaugos įstatymo nuostatas įpareigojo Aplinkos ministeriją rengti ir tvirtinti aplinkai padarytos atlygintinos žalos apskaičiavimo metodikas. Šiuo atveju padaryta žala gamtai buvo skaičiuojama vadovaujantis Metodika, pagal kurią nustatyta, jog visumoje nusikalstama veika padarytos žalos aplinkai materialinė išraiška siekia 48 257 676,57 Eur.

Vadovaujantis Departamento nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. D1-277 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų reorganizavimo“, 10.11 papunkčiu, Departamentui pavesta nustatyta tvarka įvertinti aplinkos apsaugos įstatymo ar kitų teisės aktų pažeidimais padarytą žalą aplinkai ir teikti ieškinius dėl jos atlyginimo⁶. Taigi Departamentas, įgyvendindamas jam pavestas funkcijas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 110-116 straipsnių nuostatomis⁷, vadovaudamasis tokiems taršos atvejams patvirtinta Metodika, paskaičiavo Bendrovės padarytą žalą aplinkai ir pareiškė civilinį ieškinį ikiteisminio tyrimo metu.

Būtent atliekant ikiteisminį tyrimą baudžiamojoje byloje Nr. 04-2-00154-19 turi būti įvertinti konkrečios žalos (ar sunkių padarinių) pasireiškimo forma ir dydis bei nuspręsta, ar ši paviršinio vandens telkiniui (Kuršių marioms) padaryta žala yra didelė, ar padariniai aplinkai sunkūs, ar Bendrovės padaryti aplinkos apsaugos taisyklių pažeidimai užtraukia baudžiamąją atsakomybę ir baudžiamoji byla perduotina nagrinėti teismui, ar padaryta žala ir padariniai užtraukia tik administracinę atsakomybę.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 177 straipsnio nuostatomis ikiteisminio tyrimo duomenys neskelbtini, tik prokuroro leidimu ir tik tiek, kiek pripažįstama leistina, duomenys iki bylos nagrinėjimo teisme gali būti paskelbti. Departamentas dar 2020 m. birželio 26 d. raštu Nr. (5.3)-AD5-9997 „Dėl informacijos pateikimo“ AB „Grigeo Klaipėda“ pateikė Agentūros atliktą Kuršių marių Klaipėdos sąsiaurio ekologinio potencialo ir cheminės būklės įvertinimo pažymą, todėl pakartotinai šio dokumento neteikia. Taigi dėl ikiteisminio tyrimo baudžiamojoje byloje Nr. 04-2-00154-19 metu surinktų duomenų ir dokumentų gavimo Bendrovė turi kreiptis į ikiteisminį tyrimą atliekantį prokurorą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, kaip jau minėta ir ankstesniuose raštuose, aplinkos atkūrimo priemonių svarstymas būtų atnaujintas, Bendrovei pateikus Tvarkos aprašo reikalavimus atitinkančias priemones, o Bendrovei nepateikus galimo aplinkos atkūrimo priemonių plano, teikti privalomųjų nurodymų šiuo metu nėra pagrindo. Kadangi vykdomas ikiteisminis tyrimas baudžiamojoje byloje Nr. 04-2-00154-19 pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 270

---

⁶ Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 49 straipsnio 2 dalis numato, kad įstatymų numatytais atvejais valstybės ir savivaldybės institucijos bei kiti asmenys gali pareikšti ieškinį viešajam interesui ginti. Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 10 punkto reikalavimus, siekdamas užtikrinti teisėtumą ir teisėtą aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo srityje, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės institucijos ir pareigūnai nustatyta tvarka įvertina aplinkos apsaugos įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimais padarytą žalą aplinkai ir teikia ieškinius dėl jos atlyginimo.

⁷ BPK 110 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad civiliniu ieškovu pripažįstamas fizinis arba juridinis asmuo, kuris baudžiamojoje byloje reikalauja atlyginti dėl įtariamojo arba kaltinamojo nusikalstamos veikos patirtą turtinę ar neturtinę žalą. Asmuo pripažįstamas civiliniu ieškovu ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimu ar teismo nutartimi.

straipsnio 2 dalį ir joje Departamentas yra pripažintas civiliniu ieškovu, atsisakyti Bendrovei pareikšto civilinio ieškinio taip pat nėra pagrindo.⁸

Direktoriaus pavaduotojas

Jurgis Kazlauskas

Egidijus Kvasauskas, tel. +370 686 47 592, el. p. egidijus.kvasauskas@aad.am.lt;
Jurgita Sadauskaitė, tel. +370 618 85 397, el. p. jurgita.sadaukaite@aad.am.lt;
Irenijus Kaluškevičius, tel. +370 616 03 085, el. p. irenijus.kaluskevicius@aad.am.lt;
Vida Gagienė, tel. +370 614 56 284, el. p. vida.gagiene@aad.am.lt

---

⁸ Sprendimas gali būti skundžiamas Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos arba Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 str. nustatyta tvarka, arba per vieną mėnesį nuo sprendimo gavimo dienos Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 8 str. nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 29 str. 1 d. nustatyta tvarka.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Aplinkos apsaugos departamentas, Smolensko g. 15, LT-03201 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl atsakymo pateikimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-04-02 Nr. (5.3)-AD5-5389
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0, GEDOC
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	JURGIS KAZLAUSKAS, Direktorius pavaduotojas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-04-01 20:27:31
Parašo formatas	Parašas, pažymėtas laiko žyma
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-04-01 20:27:55
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B
Sertifikato galiojimo laikas	2021-03-29 - 2024-03-28
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Šiaulių valdyba
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-04-02 13:46:25
Parašo formatas	Trumpalaikis skaitmeninis parašas, kuriame taip pat saugoma sertifikato informacija
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA
Sertifikato galiojimo laikas	2021-01-07 - 2023-01-07
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elektroninė dokumentų valdymo sistema VDVIS, versija v. 3.04.02
El. dokumento įvykius aprašantys metaduomenys	
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	El. dokumentas atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja. Tikrinimo data: 2021-04-02 13:46:55
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2021-04-02 atspausdino Šiaulių valdyba
Paieškos nuoroda	